

Π.3.2.1 Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες,
σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε
30 διδακτικές ώρες ανά τάξη

Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας

Α΄ Γυμνασίου

Θεματική ενότητα:

Σχολική ζωή

Τίτλος:

«Ζω και γνωρίζω το γυμνάσιο»

ΜΑΡΙΑ ΤΟΛΥΜΕΝΟΥ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Θεσσαλονίκη 2012

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι.Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.1. Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνος υπο-ομάδας εργασίας λογοτεχνίας: Βασίλης Βασιλειάδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Ζω και γνωρίζω το γυμνάσιο

Δημιουργός σεναρίου

Μαρία Τολουμένου

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική λογοτεχνία

(Προτεινόμενη) Τάξη

Α΄ Γυμνασίου

Χρονολογία

Οκτώβριος 2012

Διδακτική / θεματική ενότητα

Σχολική ζωή

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

12 ώρες

Χώρος

I. Φυσικός χώρος:

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο Πληροφορικής.

II. Εικονικός χώρος: moodle ή wiki.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

- Εξοικείωση του καθηγητή με τον τρόπο λειτουργίας της ηλεκτρονικής πλατφόρμας moodle ή wiki (ανάλογα με το ποια θα χρησιμοποιηθεί).

- Εξοικείωση των μαθητών από τις πρώτες μέρες της σχολικής χρονιάς με την πλατφόρμα moodle ή wiki μέσω μικρών δραστηριοτήτων (π.χ. συζητήσεις για τη μεταξύ τους γνωριμία ή για τα αγαπημένα τους τραγούδια), καθώς και με κάποιο πρόγραμμα δημιουργίας κόμικ.
- Επαρκής γνώση από τους μαθητές των προγραμμάτων επεξεργαστή κειμένου, λογισμικού παρουσίασης, διαδικτύου και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.
- Δυνατότητα πρόσβασης των μαθητών στο διαδίκτυο από το σπίτι¹.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο είναι πρόταση διδασκαλίας.

Το σενάριο στηρίζεται

—

Το σενάριο αντλεί

—

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ / ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Με το σενάριο αυτό οι μαθητές καλούνται μέσα από την προσέγγιση συγκεκριμένων λογοτεχνικών κειμένων να ασχοληθούν με θέματα γύρω από τη σχολική ζωή: γνωριμία με μαθητές-λογοτεχνικούς χαρακτήρες, σχέση των ηρώων με το σχολείο και με τους καθηγητές τους στο παρελθόν και στο παρόν, ανίχνευση των παιδαγωγικών αντιλήψεων των καθηγητών και της επιρροής τους στη διαμόρφωση της μαθητικής ταυτότητας. Οι μαθητές συνομιλούν με τα κείμενα μέσα από δραστηριότητες αφενός κατανόησης κι ερμηνείας των λογοτεχνικών προσώπων-μαθητών και αφετέρου σύνδεσης με τις δικές τους σχολικές εμπειρίες και τη μαθητική τους πραγματικότητα.

¹ Αν όχι όλοι, τουλάχιστον ορισμένοι από κάθε ομάδα πρέπει να έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο, ώστε να υπάρχει η δυνατότητα συνάντησης στο σπίτι κάποιων μαθητών.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Η «σχολική ζωή» ως θεματική ενότητα στο μάθημα της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας της Α΄ Γυμνασίου προσφέρεται σε μεγάλο βαθμό για να εντάξουμε σε αυτήν πολλές από τις δραστηριότητες που κάνουμε ούτως ή άλλως τις πρώτες μέρες της νέας σχολικής χρονιάς: γνωριμία με τους μαθητές, προσαρμογή στον νέο χώρο του γυμνασίου, συζήτηση για το σχολείο και τον ρόλο του. Θα μπορούσαμε να πούμε ότι οι εργασίες (στο πλαίσιο του σεναρίου) σε αυτήν τη θεματική ενότητα είναι μια μακρά συζήτηση για το τι σημαίνει σχολείο, τι θέση έχει στη ζωή των μαθητών και πώς την επηρεάζει γενικότερα.

Επιδίωξη του σεναρίου είναι να αντιληφθούν οι μαθητές ότι το σχολείο είναι χώρος δημιουργικός που συμβάλλει στη διαμόρφωση του προσωπικού τους λόγου, στη συνάντηση, στην αλληλογνωριμία και συμπόρευση με συμμαθητές και καθηγητές, στη συνειδητοποίηση της σημασίας που έχουν οι συμμετοχικές διαδικασίες στην τάξη και το σχολείο.

Ζητούμενο των εργασιών τους είναι μέσα από τους λογοτεχνικούς ήρωες να δουν τον εαυτό τους ως μαθητή και να συνδέσουν την αναγνωστική τους εμπειρία με τη δική τους ζωή. Επιδίωξη ακόμη είναι να γνωρίσουν τις τεχνικές που χρησιμοποιούν οι συγγραφείς και να πειραματιστούν κι εκείνοι με αυτές δημιουργώντας τα δικά τους κείμενα. Εργάζονται σε ομάδες και οι περισσότερες δραστηριότητες είναι ομαδικές, εκπονούνται δε κυρίως στο σχολείο, για κάποιες όμως χρειάζεται να (συν)εργαστούν στο ηλεκτρονικό περιβάλλον του μαθήματος από το σπίτι.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ - ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

- Να γνωρίσουν διαφορετικούς τύπους μαθητών και τη σχέση τους με το σχολείο, αλλά και να προβληματιστούν για τη δική τους ταυτότητα ως μαθητές.
- Να εντοπίσουν τρόπους δραστηριοποίησης των μαθητών-ηρώων στη ζωή του σχολείου και να συνειδητοποιήσουν την αξία και της δικής τους συλλογικής δραστηριοποίησης.
- Να αντιληφθούν την αξία των σχέσεων με τους συμμαθητές τους και της ισότιμης συνύπαρξης.
- Να γνωρίσουν τις διαφορετικές παιδαγωγικές αντιλήψεις και να τις συνδέσουν με διαφορετικά μαθησιακά αποτελέσματα.
- Να συγκρίνουν τη σχολική ζωή στο παρελθόν με την αντίστοιχη δική τους, ώστε να συνειδητοποιήσουν την εξέλιξη του σχολικού θεσμού.

Γνώσεις για τη λογοτεχνία

- Να εντοπίζουν χαρακτηριστικά των λογοτεχνικών ηρώων.
- Να διακρίνουν τους λογοτεχνικούς τρόπους που χρησιμοποιούν οι συγγραφείς.

Γραμματισμοί

- Να ασχοληθούν με την παραγωγή διαφορετικών κειμενικών ειδών (ημερολόγιο, αφήγημα, συνέντευξη, αιτιολογημένη κρίση) με πολυτροπικό λόγο.
- Να συνειδητοποιήσουν το δικαίωμά τους ως αναγνώστες να εκφράζουν την άποψή τους για τα κείμενα.

- Να αναπτύξουν πρωτοβουλίες και να εμπλακούν σε καταστάσεις που προάγουν την ενεργητική συμμετοχή τους στην επεξεργασία πληροφοριών και στην επίλυση προβλημάτων.
- Να εξοικειωθούν με ένα ηλεκτρονικό συνεργατικό περιβάλλον εργασίας και μάθησης, για να εκφράσουν κοινούς προβληματισμούς, να ανταλλάξουν απόψεις και να παράγουν κείμενα μετά από συνεργασία, δουλεύοντας ως ομάδα στο σχολείο ή στο ηλεκτρονικό περιβάλλον του μαθήματος.
- Να συνειδητοποιήσουν τη δημιουργική χρήση υπηρεσιών επικοινωνίας στο διαδίκτυο (ηλεκτρονικό ταχυδρομείο).

Διδακτικές πρακτικές

Εφαρμόζεται η ομαδοσυνεργατική μέθοδος διδασκαλίας για τη Β΄ και Γ΄ φάση, ενώ στην Α΄ η δραστηριοποίηση είναι ατομική, για να έχει την ευκαιρία ο διδάσκων να γνωρίσει τους μαθητές και να προχωρήσει στον χωρισμό των ομάδων. Η κάθε ομάδα εργάζεται με διαφορετικό φύλλο εργασίας, ανάλογα με το θέμα με το οποίο ασχολείται. Γίνεται όμως προσπάθεια οι δραστηριότητες των ομάδων να συμβαδίζουν. Στη Γ΄ φάση οι δραστηριότητες είναι βιωματικού χαρακτήρα και για όλες τις ομάδες σχετίζονται με δεξιότητες δημιουργικής γραφής.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Καθώς το σενάριο αφορά μαθητές της Α΄ Γυμνασίου μπορεί να αποτελέσει μια καλή αφορμή για γνωριμία με το νέο τους σχολείο και τα ισχύοντα σε αυτήν τη βαθμίδα εκπαίδευσης.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το σενάριο εντάσσεται στην πρώτη θεματική ενότητα (Σχολική ζωή) με την οποία ασχολούμαστε στο μάθημα της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας στο πλαίσιο του [Πιλοτικού Προγράμματος Σπουδών](#) για το γυμνάσιο.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Στο σενάριο αξιοποιούνται οι βασικές εφαρμογές του επεξεργαστή κειμένου, του λογισμικού παρουσιάσεων και του διαδικτύου. Το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο χρησιμοποιείται για πραγματικές περιστάσεις επικοινωνίας, όπως και η συμμετοχή των μαθητών σε ιστολόγια με συγγραφή σχολίων για θέματα σχετικά με τις εργασίες τους.

Η ηλεκτρονική σελίδα του μαθήματος (wiki/moodle) λειτουργεί ως χώρος συνεργασίας για τις εργασίες, καθώς ζητούμε από τους μαθητές να αναρτούν και να σχολιάζουν την πορεία των δραστηριοτήτων τους, αλλά και γενικότερα να συμμετέχουν σε συζητήσεις που θα δημιουργούμε για ανταλλαγή απόψεων σχετικές με τα κείμενα που προσεγγίζουμε, τους τρόπους και τα μέσα που χρησιμοποιούμε. Έτσι θα γίνει φανερό ότι η γνώση πραγματικά συν-οικοδομείται και σε καμία περίπτωση δεν προέρχεται αποκλειστικά από τον καθηγητή.

Κείμενα

Λογοτεχνικά κείμενα σχολικών εγχειριδίων

ΚΝΑ Γ' Γυμνασίου:

Ανδρέας Λασκαράτος, [«Ο κακός μαθητής»](#)

Νίκος Καζαντζάκης, [«Η Νέα Παιδαγωγική»](#)

Λογοτεχνικά κείμενα εκτός των σχολικών εγχειριδίων

Έλλη Αλεξίου, Γ^ο Χριστιανικών Παρθεναγωγείων, 22-23, 38, 40-42, 57-58, 76-77. Αθήνα: Καστανιώτης, 1978.

Ρενέ Γκοσινί & Ζαν Ζακ Σενπέ, «Η αναμνηστική φωτογραφία» και «Οι έλεγχοι». Στο *Ο μικρός Νικόλας*, μτφρ. Α. Καρακίτσιος, 11-19, 79-85. Αθήνα: Σύγχρονοι Ορίζοντες, 2000.

Φίλιππος Δ. Δρακονταειδής, «Ο κύριος Πανέτσος». Στο *Να μαθαίνω γράμματα...*. Το σχολείο στη Νεοελληνική Λογοτεχνία, επιμ. Κώστας Ακρίβος. Αθήνα: Μεταίχμιο, 2003.

Βαγγέλης Ηλιόπουλος, «Στη φωλιά του Νίκου». Στο *Μίλα, μη φοβάσαι*, Ε. Δικαίου, Β. Ηλιόπουλος, Τ. Τασάκου. Εικονογραφ. Λ. Βαρβαρούση, Χ. Ζωΐδης, Δ. Παρίση, Β. Ψαράκη. Αθήνα: Ε.Ψ.Υ.Π.Ε, 2008.

Γιώργος Ιωάννου, «Τα παρατσούκλια». Στο *Η σαρκοφάγος. Πεζογραφήματα*, 35-40. Αθήνα: Κέδρος, 1992.

Βούλα Μάστορη, Στο *γυμνάσιο*, 9, 11-12 («Πάντως... ή γυμνάσιο»), 12 («22 Ιουνίου ... για παρέα»), 29-38 («Τα σχολεία... κινίνα»), 50-51 («οδοντογλυφίδες»), 55-58 («Οι διακοπές... γυμνασιάρχη»), 60-63 («Γύρισε στην... μπαλαρίνα»), 65 («Ναι»)-73, 82-83 («Οι πρόβες... Θα το ξεπεράσει»), 87 («Η παράσταση... χέρι»), 110 («Τα δυο κορίτσια... τη λειτουργία»)-111, 119 («Στο σχολείο... μητέρα της»), 120 («Και δεν της έφταναν... Το παραδεχόταν»), 124 («Ναι, ... κοίταζε;»), 129 («Ήταν Σάββατο... χορωδία»), 131-132 («Νωρίς... κατάχαμα»), 137 («Μετά τη γυμναστική...»)-140. Αθήνα: Πατάκης, 1996.

Φιλίπ Μπαρμπώ, *Ο Τυφλοπόντικας*. Αθήνα: Νεφέλη, 1988.

Κατίνα Γ. Παπά, *Σ' ένα γυμνάσιο θηλέων*, 133-135, 178-183, 191-192. Αθήνα: Εστία, 1997.

Ζακ Πρεβέρ, [«Ο κακός μαθητής»](#). Στο *Κουβέντες*, μτφρ. Μ. Μειμάρης, 57-58. Αθήνα: Καστανιώτης, 1994.

Quino, *Μαφάλντα 1-12 / Quino*. Εικονογρ. Quino, μτφρ. Ν. Τζούδα, Κ. Χριστοδούλου. Αθήνα: Μέδουσα, 2006.

Ζωρζ Σαρή, *Ε.Π.*, 13-19, 24-28, 33-35, 39 («Σήμερα...»)-41, 47-48 (...μια μέρα»), 77-78 (...Κλάρα;»), 104-110 (...ώμο γδυτό»), 119-122, 144-146 (...τραπεζαρία»), 202-

207, 209-211, 225-226 (...να παρηγορηθεί»), 235-238, 251-252. Αθήνα: Πατάκης, 2005.

Ευγενία Φακίνου, *Αστραδενή*, 140-143. Αθήνα: Κέδρος, 1982.

Υποστηρικτικό υλικό

Μη λογοτεχνικά κείμενα

Δημαράς, Α. & Β. Βασιλού-Παπαγεωργίου. 2008 *Από το κοντύλι στον υπολογιστή. 1830-2000: Εκατόν εβδομήντα χρόνια ελληνική εκπαίδευση με λόγια και εικόνες*. Αθήνα: Μεταίχμιο. [λεύκωμα]

Πολίτη, Α., «Οραματιστές παιδαγωγοί». 2002. Στο [Ελληνικά Παρθεναγωγεία. «Επτά ημέρες»](#), 17-18. *Η Καθημερινή*, 27-01-2002.

Ταινίες

Τα παιδιά της χορωδίας (Les Choristes), Christophe Barratier, 2004.

Διδακτική πορεία / στάδια / φάσεις

Α' φάση: Πριν την ανάγνωση (συνεχόμενο δίωρο)

Η διάρκεια της φάσης αυτής είναι δύο διδακτικές ώρες μέσα στην τάξη. Καθώς πρόκειται για την Α' Γυμνασίου αρκετά λεπτά της πρώτης (1^η) ώρας θα αφιερωθούν σε ένα παιχνίδι για τη μεταξύ τους γνωριμία που όμως αφορά και το θέμα «σχολείο». Το παιχνίδι είναι το: «Αν το σχολείο ήταν χρώμα / τοπίο / καιρικό φαινόμενο / συναίσθημα... τι θα ήταν;». Ακούγονται οι απαντήσεις όλων των παιδιών με στόχο η συνειρμική λειτουργία του παιχνιδιού να δράσει απελευθερωτικά για τους μαθητές, ώστε να αρχίσει η γνωριμία και επικοινωνία μεταξύ τους και να αναδειχθούν οι απόψεις τους για το σχολείο. Επιπλέον, ο καθηγητής θα μπορέσει να έχει μια πρώτη εικόνα για τους μαθητές του, ως κριτήριο για τη σύσταση ομάδων.

Ως ατομική γραπτή εργασία τούς αναθέτουμε να προσπαθήσουν να εξηγήσουν γιατί νομίζουν ότι συνέδεσαν το σχολείο με το συγκεκριμένο χρώμα / τοπίο / καιρικό

φαινόμενο / συναίσθημα. Τα κείμενά τους ζητάμε να γραφούν στην ηλεκτρονική σελίδα του μαθήματος. Επιδιώκουμε να υπάρχει καταγεγραμμένη η πρώτη εντύπωσή τους για το σχολείο, την οποία θα συγκρίνουν με την εντύπωση που θα καταγράψουν για το σχολείο και τη λειτουργία του στο τέλος του σεναρίου, ώστε να αξιολογήσουμε αν οι δραστηριότητες του σεναρίου επηρέασαν τη στάση τους προς το σχολείο.

Την πρώτη ώρα, επίσης, δίνουμε στους μαθητές από ένα αντίτυπο του βιβλίου του Φιλίπ Μπαρμπώ, *Ο Τυφλοπόντικας*² και τους ενημερώνουμε ότι οι δραστηριότητες ήδη από την επόμενη βδομάδα θα είναι σχετικές με το βιβλίο αυτό, για αυτό και θα πρέπει να το έχουν διαβάσει μέχρι τότε. Ο *Τυφλοπόντικας* έχει επιλεγεί για να διαβαστεί από όλους τους μαθητές, γιατί θίγει με τρόπο εύληπτο πολλά από τα θέματα με τα οποία ασχολείται το σενάριο και κερδίζει τους μαθητές με την αμεσότητα και τις ανατροπές του. Ως βοήθεια στην ανάγνωση δίνουμε ένα είδος αναγνωστικού οδηγού με κάποια σημεία που πρέπει να προσέξουν και που έχουν άμεση σχέση με ό,τι θα τους ζητηθεί στη συνέχεια:

Πρόσωπα: οι μαθητές και η σχέση τους με το σχολείο οι δάσκαλοι και η σχέση τους με τους μαθητές τους	
Πώς αντιμετωπίζουν αρχικά οι μαθητές τον νέο δάσκαλο;	
Πώς τους συμπεριφέρεται ο νέος δάσκαλος;	

² Έχουμε φροντίσει να αγοράσουμε τα αντίτυπα με χρήματα της σχολικής επιτροπής / του συλλόγου γονέων και κηδεμόνων. Αν δεν μπορεί το σχολείο να τα αγοράσει, ζητάμε από όσα παιδιά μπορούν να αγοράσουν το βιβλίο και να διαβαστεί από όλους εκ περιτροπής.

Ποιες είναι οι ιδέες του δασκάλου για τη λειτουργία της τάξης και για το μάθημα;	
Πώς αντιδρούν οι μαθητές;	
Ποιες αλλαγές βλέπετε στην αρχική τους συμπεριφορά; Τι νομίζετε ότι προκαλεί τις αλλαγές αυτές;	

Τη δεύτερη ώρα της Α΄ φάσης διατρέχουμε σύντομα τις απαντήσεις των μαθητών από το ηλεκτρονικό περιβάλλον και τους παροτρύνουμε να παρακολουθήσουμε πώς λειτουργεί το σχολείο για μια ομάδα παιδιών που έζησε σε αρκετά δύσκολες συνθήκες. Προβάλλουμε αποσπάσματα –όχι παραπάνω από 30΄– από την ταινία *Τα παιδιά της χορωδίας*, επιμένοντας κυρίως στα σημεία όπου φαίνεται η ζωή των παιδιών πριν από τον ερχομό του κ. Ματιέ στο οικοτροφείο και σε ό,τι μεσολαβεί (ενδιαφέρον κ. Ματιέ για τα παιδιά, δημιουργία χορωδίας, εμπιστοσύνη εκ μέρους των παιδιών) μέχρι την αναχώρησή του. Τους δίνουμε [φύλλο εργασίας](#) με ερωτήσεις οι οποίες ουσιαστικά παρακολουθούν τις παραπάνω επισημάνσεις. Τις συζητάμε στην τάξη κι έτσι αρχίζουν να ξεκαθαρίζουν και κάποια από τα θέματα που θα μας απασχολήσουν και που θα ξανασυναντήσουν τα παιδιά διαβάζοντας τον *Τυφλοπόντικα* (πώς μπορεί το σχολείο να επηρεάσει τη ζωή των παιδιών, οι διαφορετικές αντιλήψεις των δασκάλων για το σχολείο). Ως ατομική γραπτή εργασία δίνουμε την τελευταία δραστηριότητα του φύλλου εργασίας, που σχετίζεται άμεσα με το θέμα που συζητήσαμε, την επιρροή του σχολείου στην διαμόρφωση της προσωπικότητας του νέου ανθρώπου.

Θετικά θα αξιολογηθεί (όπως θα έχουμε επισημάνει και στους μαθητές) πρωτίστως η συμμετοχή στις συζητήσεις στην τάξη, η προσοχή με την οποία παρακολουθούν την ταινία και εντοπίζουν τα στοιχεία που ζητούνται στο φύλλο εργασίας και βέβαια η προσπάθεια που κατέβαλαν στις γραπτές ατομικές εργασίες τους.

Β' φάση: κατά την ανάγνωση (7 ώρες)

Στην αρχή της 1^{ης} ώρας στην αίθουσα Πληροφορικής γνωστοποιούμε στους μαθητές τη σύσταση των τεσσάρων ομάδων που συγκροτούνται σύμφωνα και με τις δικές τους προτιμήσεις (τους έχουμε ζητήσει να μας δηλώσουν τις προτιμήσεις τους πριν την έναρξη της Α' φάσης³), αλλά και με επισημάνσεις που έχουμε κάνει εμείς για τη καλή συνεργασία μεταξύ τους. Επίσης, παρουσιάζουμε εν συντομία μέσα από τα [φύλλα εργασίας](#) (τα οποία, όπως τους ενημερώνουμε, βρίσκονται αντίστοιχα και στην επιφάνεια εργασίας του υπολογιστή που θα δουλέψουν) το θέμα που θα απασχολήσει κάθε ομάδα καθώς και τα κείμενα με τα οποία θα δουλέψει. Σχεδόν όλα τα κείμενα είναι κοινά, αλλά κάθε ομάδα θα μελετήσει διαφορετικά θέματα και θα κάνει διαφορετικές δραστηριότητες.

Οι μαθητές γνωρίζουν ότι οι εργασίες τους αναρτώνται από τους ίδιους στο ηλεκτρονικό περιβάλλον του μαθήματος (wiki/moodle). Έχει υπάρξει εξάλλου εξοικείωση με το περιβάλλον πριν την έναρξη του σεναρίου. Τους ενημερώνουμε ακόμα ότι ως ατομική εργασία θα έχουν την ανάγνωση στο σπίτι συγκεκριμένων κειμένων με τα οποία θα ασχοληθούν στην επόμενη συνάντησή μας.

Όσον αφορά τις δραστηριότητες, η πρώτη από αυτές έχει ως στόχο μια πρώτη γνωριμία με τον θεματικό άξονα της κάθε ομάδας: τη γνωριμία με τους διαφορετικούς μαθητές των κειμένων και τη σχέση τους με το σχολείο (Α' ομάδα), τη στενή φιλική σχέση συμμαθητών (Β' ομάδα), την αποτύπωση των σχέσεων με τους καθηγητές τους (Γ' ομάδα) και τη σχολική ζωή στο παρελθόν σε σύγκριση με το παρόν (Δ' ομάδα).

Οι ομάδες Α', Β' και Δ' δημιουργούν μία μικρή παρουσίαση με λογισμικό παρουσιάσεων μετά και από αναζήτηση σε συγκεκριμένες ιστοσελίδες, ενώ η Γ' αποτυπώνει σε δύο Wordle τις δύο διαφορετικές παιδαγωγικές αντιλήψεις που

³ Συγκεκριμένα, κάθε μαθητής μάς έχει δώσει τα ονόματα τεσσάρων συμμαθητών του με τους οποίους θα ήθελε να βρίσκεται στην ίδια ομάδα· δική μας δέσμευση είναι ότι θα βρίσκεται τουλάχιστον με έναν από αυτούς που έχει ζητήσει.

εκφράζονται στον *Τυφλοπόντικα* και στα αποσπάσματα από την *Αναφορά στο Γκρέκο*. Στόχος αυτής της δραστηριότητας της Ομάδας Γ' είναι όχι μόνο να δημιουργήσουν ενδιαφέροντα από οπτική άποψη κείμενα που θυμίζουν γραφιστικές δημιουργίες, αλλά και κατά την παρουσίασή τους να δείξουν στους συμμαθητές τους τον τρόπο δημιουργίας αυτών των κειμένων, πραγματοποιώντας έτσι κι έναν βασικό στόχο του σεναρίου για συνεργασία. Η ομάδα Β' εξάλλου έχει και μια επιπλέον δραστηριότητα που αφορά την παραγωγή γραπτού λόγου με συγκεκριμένη μορφή, την οποία οφείλουν πρώτα να παρατηρήσουν σε ένα από τα κείμενά που διαβάζουν και να την εφαρμόσουν στη συνέχεια σε δικό τους κείμενο.

Κατά τη δημιουργία των παρουσιάσεων (PowerPoint) και του Wordle ο διδάσκων καλό θα ήταν να έχει ρόλο συντονιστικό-συμβουλευτικό και να μην παρεμβαίνει στην επιλογή των εικόνων και των λέξεων. Απλώς τους επισημαίνει ότι το αποτέλεσμα της εργασίας θα πρέπει να αποδίδει με πληρότητα τα ζητούμενα, ώστε να γίνει κατανοητό και από τους υπόλοιπους μαθητών. Αυτό εξάλλου θα είναι και βασικό κριτήριο για την αξιολόγησή τους.

Στο τέλος της ώρας ενημερώνουμε κάθε ομάδα για την ατομική εργασία των μελών της, που θα είναι να διαβάσουν στο σπίτι για την επόμενη συνάντηση συγκεκριμένα κείμενα από αυτά που έχουμε δώσει.

Τη δεύτερη διδακτική ώρα εργάζονται πάντα στο εργαστήριο Πληροφορικής κι ασχολούνται κυρίως με δραστηριότητες εντοπισμού αφηγηματικών τεχνικών σε συγκεκριμένα κείμενα και αξιολόγησης της χρήσης τους. Στόχος αυτής της δραστηριότητας είναι να γνωρίσουν τρόπους τους οποίους κι οι ίδιοι θα μπορέσουν να χρησιμοποιήσουν, όταν θα κληθούν στη Γ' φάση να παραγάγουν τα δικά τους κείμενα (ημερολόγιο, αφήγημα, συνέντευξη, αιτιολογημένη κρίση).

Την τρίτη διδακτική ώρα στο εργαστήριο Πληροφορικής οι μαθητές όλων των ομάδων δημιουργούν κόμικ με ήρωες από τα λογοτεχνικά κείμενα. Το πρόγραμμα που χρησιμοποιούν είναι το Comic Strip Creator, που βρίσκεται εγκατεστημένο στους υπολογιστές και στο οποίο έχουν ασκηθεί πριν την έναρξη του σεναρίου,

δημιουργώντας μια μικρή ιστορία με τρία καρέ. Επιλέγουμε το κόμικ για αφήγηση μιας ιστορίας, γιατί με τον παιγνιώδη χαρακτήρα του σίγουρα λειτουργεί ως κίνητρο στους μαθητές για την κατασκευή μιας ιστορίας, τους κινητοποιεί για να συνομιλήσουν με τους ήρωες και να αποδώσουν με λόγο και εικόνες που εκείνοι θα επιλέξουν την αφήγησή τους. Τους δίνεται επίσης ένα βοηθητικό αρχείο με στοιχεία που πρέπει να συμπληρώσουν γύρω από την ιστορία που θα δημιουργήσουν, ώστε να έχουν καταγράψει (λειτουργώντας ως σκηνοθέτες και σεναριογράφοι της ιστορίας ουσιαστικά) τον χώρο, τον χρόνο, τα πρόσωπα, την κατάσταση που βρίσκονται και τους διαλόγους τους. Με τη δημιουργία κόμικ θα επιτευχθούν και οι στόχοι της συνεργατικής δημιουργίας και της αλληλεπίδρασης με το λογοτεχνικό κείμενο.

Την τέταρτη και πέμπτη ώρα οι δραστηριότητές τους αποτελούν μία σύνδεση των λογοτεχνικών κειμένων με τον κόσμο και γίνονται στο εργαστήριο Πληροφορικής.

Έτσι, η ομάδα Α΄, που ασχολείται με χαρακτηριστικούς τύπους μαθητών και τη σχέση τους με το σχολείο, επικοινωνεί με τον συγγραφέα του *Τυφλοπόντικα* με ηλεκτρονικό μήνυμα, για να του εκφράσει τις απόψεις της για τους λογοτεχνικούς ήρωες. Εδώ θα ζητηθεί και η συνδρομή του καθηγητή των γαλλικών, για να βοηθήσει τα παιδιά στη μετάφραση του μηνύματός τους. Στη συνέχεια αποτυπώνουν τη ζωή συγκεκριμένων ηρώων στο σχολείο γύρω από δράσεις εκτός των μαθημάτων, για να φανεί η δυνατότητα του σχολείου να συνδεθεί και με δραστηριότητες εκτός του τυπικού μαθήματος.

Η Ομάδα Β΄, που ασχολείται με τις σχέσεις μεταξύ μαθητών, προσεγγίζει περιπτώσεις βίας, εκφοβισμού και υποβάθμισης της προσωπικότητας στο σχολείο και καλείται να προσθέσει τα σχόλια της σε σχετικά με το θέμα βίντεο, αφενός για να αντιληφθεί ότι τα λογοτεχνικά κείμενα αντλούν το υλικό τους από την πραγματική ζωή και αφετέρου για να υιοθετήσουν τον ρόλο του νέου που εκφράζει σε μια διαδικτυακή κοινότητα την άποψή του για προβλήματα της εποχής του. Η

επικοινωνία με τον «Συνήγορο του παιδιού» έχει ως στόχο να γνωρίσουν οι μαθητές τον θεσμό και τις δυνατότητες διεκδίκησης των δικαιωμάτων τους.

Η Ομάδα Γ', που ασχολείται με τις σχέσεις των μαθητών με τους καθηγητές τους, καλείται να γράψει ως σχόλιο σε ανάρτηση ιστολογίου σχολικής συμβούλου τις παρατηρήσεις της σχετικά με τις παιδαγωγικές αντιλήψεις των δασκάλων που συνάντησαν στα λογοτεχνικά κείμενα και την επίδραση που είχαν στη μαθησιακή διαδικασία. Και πάλι εντάσσουμε τη δραστηριότητα σε συγκεκριμένο επικοινωνιακό πλαίσιο ακριβώς για να συνδεθεί η διδασκαλία με την κοινωνική πραγματικότητα.

Η Ομάδα Δ', που ασχολείται με την παρουσίαση του σχολείου στο παρελθόν και τη σύγκρισή του με το παρόν, έχει εδώ να αντιμετωπίσει το θέμα της χρήσης της καθαρεύουσας στον σχολικό λόγο, που φαίνεται μέσα από τα λογοτεχνικά κείμενα πόσο βασάνισε τους μαθητές στο παρελθόν. Υιοθετώντας το πρόσωπο μιας μαθήτριας θα προσπαθήσουν να καταγράψουν τις σκέψεις της και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει σε σχέση με αυτό το θέμα στο σχολείο, για αυτό κι επιλέγεται ως επικοινωνιακό πλαίσιο η ημερολογιακή καταγραφή.

Κατά την εργασία των μαθητών ο ρόλος μας είναι συμβουλευτικός και όσο γίνεται λιγότερο καθοδηγητικός, γιατί οι μαθητές πρέπει ακριβώς να βιώσουν τη δυνατότητα που τους δίνει αυτό το σενάριο να αυτενεργήσουν για την παραγωγή του λόγου τους και να αναλάβουν την ευθύνη κι οι ίδιοι ως δημιουργοί. Αυτό είναι και ένα κριτήριο για την αξιολόγησή τους, που το γνωρίζουν φυσικά. Η παρέμβασή μας καλό θα είναι να περιορίζεται σε θέματα πρακτικά, χρήσης των νέων τεχνολογιών για αποφυγή προβλημάτων κι εξοικονόμησης χρόνου.

Τις επόμενες δύο ώρες της Β' φάσης γίνεται η παρουσίαση των εργασιών των ομάδων. Οι μαθητές γνωρίζουν ότι οι δύο πρώτες ομάδες θα παρουσιάσουν τις εργασίες τους την πρώτη ώρα, ενώ οι δύο άλλες ομάδες την επόμενη ώρα. Τους έχουμε ενημερώσει ότι οι εργασίες τους θα πρέπει να βρίσκονται και αναρτημένες στην ηλεκτρονική σελίδα του μαθήματος, για αυτό τις αμέσως προηγούμενες ημέρες της παρουσίασης θα πρέπει να έχουν επιλύσει οποιαδήποτε προβλήματα ή

εκκρεμότητες έχουν, ζητώντας και τη δική μας συνδρομή φυσικά. Η παρουσίαση πρέπει να γίνεται από όλα τα μέλη της ομάδας, ώστε να μπορεί να αξιολογηθεί και η εμπλοκή κάθε μαθητή. Παράλληλα θα ζητηθεί από κάθε ομάδα να αξιολογήσει το έργο της και να μιλήσει για ό,τι τη δυσκόλεψε και πώς το ξεπέρασε. Ζητάμε επίσης αξιολόγηση από τις άλλες ομάδες, που πρέπει να είναι τεκμηριωμένη και αφορά παρατηρήσεις για την κατανόηση και την πληρότητα των απαντήσεων.

Γ' φάση (3 ώρες)

Η τρίτη φάση διαρκεί τρεις ώρες, δύο για την εργασία των μαθητών στο εργαστήριο Πληροφορικής και μία για την παρουσίαση της εργασίας. Όλες οι ομάδες, ανάλογα με το θέμα με το οποίο έχουν ασχοληθεί, προχωρούν σε παραγωγή λόγου και συγκεκριμένα με δραστηριότητες δημιουργικής γραφής (ημερολόγιο, αφήγημα), δημιουργούν λεύκωμα για το σχολείο στο παρελθόν με συνεντεύξεις και φωτογραφίες ενηλίκων, ενώ η Ομάδα Γ' καλείται να δημιουργήσει εξώφυλλο για δύο από τα κείμενα με τα οποία ασχολήθηκε και να αιτιολογήσει την επιλογή της. Τους ζητάμε να αξιοποιήσουν όχι μόνο τον λόγο, αλλά και άλλους σημειωτικούς πόρους (εικόνα, σκίτσο, φωτογραφία, βίντεο, ήχο) για να αντιληφθούν την αλληλεπίδραση των διαφορετικών αυτών τρόπων στην απόδοση του νοήματος. Το τελικό τους έργο μπορούν να το «εκδώσουν» ηλεκτρονικά με μορφή βιβλίου στο <http://issuu.com/home>. Αυτό πιστεύουμε ότι θα λειτουργήσει και ως κίνητρο για δημιουργική εργασία.

ΣΤ. ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

(Κοινό φύλλο εργασίας για την Α΄ φάση)

Τα Παιδιά της Χορωδίας (Les Choristes)

Σκηνοθεσία: Christophe Barratier

Παίζουν: Gérard Jugnot, François Berléand, Kad Merad, Jean-Paul Bonnaire, Marie Bunel, Jacques Perrin, Didier Flamand, Paul Chariéras

Διάρκεια: 96 λεπτά,

Χρονιά δημιουργίας:2004

Μουσική: Bruno Coulais

- Αφού παρακολουθήσατε την ταινία *Τα παιδιά της χορωδίας*, θέλετε να την παρουσιάσετε και σε συμμαθητές σας άλλων τμημάτων. Η παρουσίασή σας μπορεί να σταθεί στα παρακάτω σημεία:

(1) Ποια είναι η υπόθεση της ταινίας και ποιοι οι κυριότεροι ήρωες;

(2) Όταν έρχεται ο δάσκαλος μουσικής Κλεμμέν Ματιέ στο σχολείο,

α) πώς συμπεριφέρονται τα παιδιά στην τάξη και τι γνώμη έχουν για το μάθημα;

β) τι σχέσεις έχουν με τους δασκάλους τους;

(3) Όταν δίνουν τη συναυλία, ποια αλλαγή παρατηρείτε στη συμπεριφορά τους; Τι έχει μεσολαβήσει;

(4) Σας άρεσε η ταινία; Τι σας έκανε εντύπωση περισσότερο;

- Φανταστείτε και αφηγηθείτε τη ζωή του μικρού Μοράνζ από τη στιγμή που φεύγει από το ορφανοτροφείο μέχρι τη στιγμή που τον συναντάμε ενήλικο πια να δίνει τη δική του συναυλία ως διευθυντής ορχήστρας.

Φύλλο εργασίας Ομάδας Α

- Ας ξεκινήσουμε από τον *Τυφλοπόντικα*, τις περιπέτειες της Μαφάλντας και του μικρού Νικόλα και ας δούμε καταρχήν ποια είναι αυτά τα πρόσωπα, πού ζουν και τι σχέση έχουν με το σχολείο.
 - ✓ Παρουσιάστε τον Φρανκ (ξανθομπάμπουρα), τον Νικόλα και τη Μαφάλντα, με τη βοήθεια του PowerPoint. Αφιερώστε μία διαφάνεια στον καθένα, που θα περιλαμβάνει μία εικόνα τους, στοιχεία του χαρακτήρα τους και ένα μικρό σχόλιό σας για τη σχέση τους με το σχολείο. Για τη Μαφάλντα και τον μικρό Νικόλα διαβάστε και τα άρθρα:
 - <http://www.inews.gr/96/mafalntasan-simera.htm>
 - http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9F_%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CF%81%CF%8C%CF%82_%CE%9D%CE%B9%CE%BA%CF%8C%CE%BB%CE%B1%CF%82
- Τι νομίζετε ότι τους αρέσει και τι απεχθάνονται από τη σχολική τους ζωή; (π.χ. η Άννα απεχθάνεται τις φουφούλες στη γυμναστική).
- Παρατηρήστε στο έργο της Βούλας Μάστορη *Στο γυμνάσιο* τους τρόπους με τους οποίους η συγγραφέας μας παρουσιάζει τη ζωή της Άννας στο σχολείο: χρησιμοποιεί **αφήγηση** των γεγονότων, **διάλογο** μεταξύ των προσώπων και τέλος παραθέτει τις σκέψεις της Άννας στον **εσωτερικό μονόλογο** της μέσα από τις σελίδες του ημερολογίου της. Μπορείτε να βρείτε παραδείγματα αυτών των διαφορετικών τρόπων;

Αφήγηση

• "....."

• "....."

Διάλογος

• "....."

• "....."

Εσωτερικός μονόλογος

• "....."

• "....."

- ✓ Με ποιον από αυτούς τους τρόπους νομίζετε ότι εκφράζεται πιο πειστικά τι αρέσει και τι δεν αρέσει στην Άννα στο σχολείο; Γιατί; Ποιον θα χρησιμοποιούσατε, αν σας ζητούσαν να μιλήσετε για τη δική σας ζωή στο σχολείο;
- ✓ Και για να περάσετε λίγο χρόνο ακόμη παρέα με τους ήρωες, σκεφθείτε και δημιουργήστε στο σπίτι (σε συνέχεια του προηγούμενου PowerPoint) από μία διαφάνεια για την Άννα, τον Μάριο, τη Ζωρζ, την Άλκη, τον Φρανκ με τα ΝΑΙ (τι τους αρέσει στο σχολείο) και με τα ΟΧΙ τους (τι δεν τους αρέσει στο σχολείο). Για τη δημιουργία της κάθε διαφάνειας συνεργαστείτε, συνομιλήστε και αποφασίστε μέσα από την ηλεκτρονική μας σελίδα.

➤ «Ο κακός μαθητής»

Ο Λασκαράτος αντιμετωπίζει συχνά στο κείμενό του με σατιρική διάθεση τον «κακό» μαθητή. Μπορείτε να βρείτε αυτά τα σημεία, αφού πρώτα δείτε τι σημαίνει «σάτιρα» στο [Λεξικό Λογοτεχνικών Όρων](#);

- ✓ Μπορείτε να γράψετε κι εσείς μία μικρή παρουσίαση (8-10 γραμμές) του «**τεμπέλη**» μαθητή με το ύφος του Λασκαράτου;
- ✓ Κι ο «κακός» μαθητής στο ποίημα του Πρεβέρ; Πώς συμπεριφέρεται; Φτιάξτε ένα **κόμικ** με αυτόν ως πρωταγωνιστή μπροστά στον μαυροπίνακα. Τι λέει; Τι απαντά «στις φοβέρες του καθηγητή» και «τα γιουχαΐσματα των καλών μαθητών»;

Πολύ βοηθητικό θα είναι να συμπληρώσετε πρώτα τον παρακάτω πίνακα.

	1 ^ο καρέ	2 ^ο καρέ	3 ^ο καρέ
Χώρος / Χρόνος			
Πρόσωπα			
Κατάσταση			
Διάλογοι			

	4 ^ο καρτέ	5 ^ο καρτέ	6 ^ο καρτέ
Χώρος / Χρόνος			
Πρόσωπα			
Κατάσταση			
Διάλογοι			

- ✓ Όταν ο Φρανκ μας παρουσιάζει την τάξη του λέει ότι τη θεωρούν στο σχολείο ως την «τάξη των βλαμμένων», των κακών μαθητών του σχολείου, της εντατικής παρακολούθησης, τα «κούτσουρα» του σχολείου. Τώρα που έχετε διαβάσει το βιβλίο και γνωρίσατε από πιο κοντά τους συμμαθητές του Φρανκ πιστεύετε ότι δίκαια τους χαρακτήριζαν έτσι οι άλλοι; Πείτε τη γνώμη σας στον συγγραφέα του βιβλίου, Φιλίπ Μπαρμπώ, με ένα ηλεκτρονικό μήνυμά (phil.barbeau@wanadoo.fr). Στο μήνυμα αυτό θα του λέτε επίσης και τι, κατά τη δική σας άποψη, σημαίνει «κακός μαθητής».

Η σχολική ζωή δεν περιλαμβάνει φυσικά μόνο τα μαθήματα, αλλά και διάφορες άλλες δραστηριότητες (θεατρικές παραστάσεις, σχολικές γιορτές, δημιουργία βιβλιοθήκης τάξης, εκδρομές κ.ά.) των ηρώων μας.

- ✓ Στο τέλος της σχολικής χρονιάς τους τι **απολογισμό** των δράσεων αυτών θα έκαναν οι ήρωες μας στα άρθρα που θα έγραφαν στο περιοδικό του σχολείου τους; Πάρτε **ιδέες** από τον **απολογισμό** των δραστηριοτήτων **συμμαθητών σας** και δημιουργήστε τα κείμενα που θα έγραφαν η Ζωρζ, ο Φρανκ, η Άννα.
 - «Ζωντανέψτε» τα κείμενά σας με τη φωνή σας χρησιμοποιώντας ένα πρόγραμμα ηχογράφησης. Παράλληλα με τον δικό σας λόγο χρησιμοποιήστε και τα λόγια της Ζωρζ, του Φρανκ, της Άννας.

😊 *Τώρα πια μπορείτε να προχωρήσετε σε ακόμα πιο δημιουργικές δραστηριότητες!*

☞ Φτιάξτε το δικό σας **ημερολόγιο** των πρώτων εβδομάδων στο γυμνάσιο και εκδώστε το με μορφή ηλεκτρονικού βιβλίου στο <http://issuu.com/home>.

☞ Υλικό σας; Ό,τι νομίζετε ότι αποτελεί τη σχολική ζωή στο σχολείο, όπως: οι συμμαθητές, οι πρώτες φίλιες, οι καθηγητές, οι πρώτες σας εντυπώσεις και σκέψεις, γεγονότα που συνέβησαν αυτές τις πρώτες μέρες, οι προτάσεις σας για τις δραστηριότητες της τάξης για όλη τη χρονιά ...

☞ Χρησιμοποιήστε περιγραφή, αφήγηση, διάλογο μεταξύ μαθητών/ καθηγητών, ποιήματα, φωτογραφίες, βίντεο, κόμικ, τραγούδια... και ό,τι άλλο μέσο τυχόν σκεφτείτε!!

☞ Καλή επιτυχία!! 😊 😊

Φύλλο εργασίας Ομάδας Β

- Στον *Τυφλοπόντικα* γνωρίζουμε μια παρέα παιδιών που έχουν πολύ στενές φιλικές σχέσεις. Ο Φρανκ (ξανθομπάμπουρας) το δηλώνει ήδη στις πρώτες του κουβέντες. Ετοιμάστε μια μικρή παρουσίαση για τη φιλία τους στο σχολείο:
 - ✓ Μπορείτε να βρείτε φράσεις του που δείχνουν αυτό το ξεχωριστό δέσιμο μεταξύ τους;
 - ✓ Είναι πειστικές οι φράσεις που χρησιμοποιεί;
 - ✓ Θα σας βοηθήσει αν μάθετε μάλιστα την “ιστορία” μιας από αυτές τις φράσεις και πώς τη χρησιμοποιούμε στην επικοινωνία μας:
 - http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9F%CE%B9_%CE%A4%CF%81%CE%B5%CE%B9%CF%82_%CE%A3%CF%89%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%BF%CF%86%CF%8D%CE%BB%CE%B1%CE%BA%CE%B5%CF%82
 - http://www.eduadvisor.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=5669:1-r-2012&catid=103:2011-05-13-18-59-41&Itemid=367
 - ✓ Ποιες εμπειρίες τους ενώνουν; Ποια σας φαίνεται ότι τους συνέδεσε περισσότερο;
 - ✓ Οι «Ε.Π.» “δένουν” τη φιλία τους με έναν όρκο που δίνουν. Μπορείτε να σκεφτείτε έναν ανάλογο όρκο που θα έδινε η παρέα του ξανθομπάμπουρα;
 - Προσπαθήστε να γράψετε τον όρκο με τον τρόπο των «Ε.Π.»· για αυτό παρατηρήστε πώς είναι γραμμένος, πάρτε ιδέες και κάντε κι εσείς το ίδιο!!
- Παρατηρήστε τους τρόπους με τους οποίους η συγγραφέας Βούλα Μάστορη Στο *γυμνάσιο* μας παρουσιάζει τις σχέσεις της Άννας με τους συμμαθητές της στο σχολείο: χρησιμοποιεί **αφήγηση** των γεγονότων, **διάλογο** μεταξύ των προσώπων και τέλος παραθέτει τις σκέψεις της Άννας στον **εσωτερικό μονόλογό** της μέσα από τις σελίδες του ημερολογίου της. Μπορείτε να βρείτε παραδείγματα αυτών των διαφορετικών τρόπων;

Αφήγηση

- "....."
- "....."

Διάλογος

- "....."
- "....."

Εσωτερικός μονόλογος

- "....."
- "....."

- ✓ Με τι ύφος γράφει η Άννα στο ημερολόγιό της; Σας φαίνεται πειστικό για την ηλικία της; Εσείς θα γράφατε με αυτόν τον τρόπο ή όχι;
- ✓ Με ποιον από τους παραπάνω τρόπους (αφήγηση, διάλογος, εσωτερικός μονόλογος) νομίζετε ότι εκφράζονται πιο πειστικά οι σχέσεις της Άννας με τους συμμαθητές της στο σχολείο; Γιατί;
- Οι σχέσεις μεταξύ των φίλων δοκιμάζονται και «χτίζονται» κάθε μέρα. Η Ζωρζ αλλά και άλλες συμμαθήτριές της στο «Ε.Π.» πολύ συχνά υπερασπίζονται η μία την άλλη.
 - ✓ Τι συζητούν η Ζωρζ με την Αννούλα μετά το μάθημα των θρησκευτικών; «Ζωντανέψτε» τη συζήτησή τους με ένα [κόμικ](#) που θα δημιουργήσετε.

Πολύ βοηθητικό θα είναι να συμπληρώσετε πρώτα τον παρακάτω πίνακα.

	1 ^ο καρέ	2 ^ο καρέ	3 ^ο καρέ
Χώρος / Χρόνος			
Πρόσωπα			
Κατάσταση			
Διάλογοι			

	4 ^ο καρτέ	5 ^ο καρτέ	6 ^ο καρτέ
Χώρος / Χρόνος			
Πρόσωπα			
Κατάσταση			
Διάλογοι			

- Μερικές φορές δημιουργούνται προβλήματα συμπεριφοράς, και μάλιστα σοβαρά, ανάμεσα στους μαθητές μιας τάξης –σίγουρα το ξέρετε καλά! Σκεφτείτε τις περιπτώσεις των ηρώων, του Γιώργου που του πήραν τα γυαλιά, της Άννας που την κοροϊδεύουν στη γυμναστική για τα λιγνά της πόδια, του Μάριου που τον φωνάζουν «μπαλαρίνα» (ακόμα και η Άννα), της Αστραδενής που την κοροϊδεύαν για το ασυνήθιστο όνομά της, τον ήρωα του Ιωάννου με τα παρατσούκλια.
- ✓ Παρακολουθήστε δύο [βίντεο](#) για [μαθητές](#) με παρόμοια προβλήματα. Ανεβάστε στα σχόλια, κάτω από τα βίντεο, τις δικές σας σκέψεις.
- ✓ Για ποια από τις παραπάνω περιπτώσεις των λογοτεχνικών ηρώων (που θα μπορούσαν να συμβούν και σε συμμαθητές σας) θα αποφασίζατε να απευθυνθείτε στον «[Συνήγορο του Παιδιού](#)»; Τι θα του γράφατε στο [ηλεκτρονικό σας μήνυμα](#) και τι βοήθεια θα ζητούσατε από τους συνεργάτες του που επισκέπτονται σχολεία;
- ✓ Στην ιστορία του Γιώργου πρωταγωνιστούν τα γυαλιά κι αναλαμβάνουν να μας πούνε τι συνέβη. Συνεχίστε τη διήγηση, με τη δική τους φωνή και το δικό τους ύφος φυσικά, για την εξέλιξη της σχέσης του Γιώργου με τον Νίκο.
 - Μπορείτε να δουλέψετε με τον επεξεργαστή κειμένου και να υιοθετήσετε κι εσείς τον τρόπο μορφοποίησης του κειμένου και εικονογράφησης της ιστορίας, για να γίνει και η δική σας διήγηση πιο παραστατική.

☺ **Τώρα πια μπορείτε να προχωρήσετε σε ακόμα πιο δημιουργικές δραστηριότητες!**

Μία από τις πιο διασκεδαστικές κι ενδιαφέρουσες δράσεις των μαθητών με τον δάσκαλό τους στον *Τυφλοπόντικα* είναι και η συγγραφή ενός δικού τους μικρού βιβλίου αρχικά (Κεφάλαιο

4) και στη συνέχεια μιας φανταστικής ιστορίας για την **προέλευση** του πύργου στον τόπο των διακοπών τους (Κεφάλαιο 16).

☺ Φτιάξτε κι εσείς τη δική σας «μικρή ιστορία στο σχολείο» με ήρωες εσάς και τους συμμαθητές σας. Νομίζω ότι θα σας βοηθήσουν τα παρακάτω βήματα - συμβουλές:

- Παρατηρήστε στο Κεφάλαιο 4 και καταγράψτε πώς δούλεψαν ο Φρανκ και οι συμμαθητές του. Μπορείτε να φτιάξετε έναν μικρό οδηγό: «Πώς γράφεται μια ιστορία».
- Ξεκινήστε με κάτι αναπάντεχο, όπως «Μόλις σχόλασαν όλα τα παιδιά, το μικρό φάντασμα του Χαμάμ /...../.....».
- **ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ!!!** Ο καθένας θα πρέπει να συνεχίζει την ιστορία από κει που την άφησε ο προηγούμενος!
- Γράψτε τις πρώτες γραμμές στο σχολείο όλοι μαζί και στη συνέχεια συνεχίστε την ιστορία σας γράφοντας ο καθένας το δικό του κομμάτι στην ηλεκτρονική σελίδα του μαθήματος. Ορίστε με ποια σειρά θα γράψει κάθε μέλος της ομάδας, πόσες φορές θα γράψει και τα χρονικά περιθώρια που θα έχει.
- Στο κείμενό σας μπορείτε να συμπεριλάβετε φωτογραφίες, σκίτσα, ζωγραφιές, ήχους, τραγούδια, βίντεο κι ό,τι άλλο εμπνευστείτε.
- Θα μπορούσατε να πάρετε κάποιες ιδέες για το πώς θα γράψετε τα κείμενά σας από προηγούμενη δραστηριότητα αναφορικά με τους τρόπους που χρησιμοποίησε η συγγραφέας Βούλα Μάστορη για να μιλήσει για τη ζωή της Άννας στο σχολείο.
- Το βιβλίο σας μπορείτε να το διαμορφώσετε με μορφή ηλεκτρονικού βιβλίου στο <http://issuu.com/home>.
- Καλή επιτυχία!! 😊😊

Φύλλο εργασίας Ομάδας Γ

- Στα κείμενα με τα οποία θα ασχοληθείτε σημαντικό ρόλο στη σχολική ζωή διαδραματίζουν δάσκαλοι και καθηγητές.
 - ✓ Πρώτα απ' όλα πώς είναι η σχολική ζωή με τον νέο δάσκαλο Νταβίντ Μυλωνά ή Τυφλοπόντικα; Επιλέξτε λέξεις που να φανερώνουν τη σχέση των μαθητών με τον δάσκαλό τους και δημιουργήστε ένα συννεφόλεξο (www.wordle.net), ώστε να φανεί τι τους συνδέει.
 - ✓ Για άλλους πάλι μαθητές η ζωή στο σχολείο είναι αρκετά δύσκολη. Ας δούμε τι συμβαίνει στο κείμενο του Νίκου Καζαντζάκη.
 - ✓ Βρείτε λέξεις που φανερώνουν και χαρακτηρίζουν τη συμπεριφορά των δασκάλων του μικρού μαθητή (π.χ. ξύλο, αυστηρότητα) και φτιάξτε ένα συννεφόλεξο (www.wordle.net), ώστε να έχουμε μια εικόνα της εμπειρίας των παιδιών από το σχολείο της εποχής του μαθητή Νίκου Καζαντζάκη.

- Στο *Ε.Π.* παρουσιάζονται «δύο αντίπαλα σχολεία, δύο αντίθετα στρατόπεδα» - όπως σχολιάζει και ο αφηγητής- η Σχολή Θηλέων της κυρίας Ερασμίας και η Σχολή Γαλανοπούλου.
 - ✓ Είναι πράγματι έτσι; Ας δούμε **με ποιους τρόπους** μας δίνεται το πόσο διαφορετικά είναι τα δύο σχολεία. Για να βοηθηθείτε, μπορείτε:
 - α) να εντοπίσετε στα κεφάλαια «Η καταδίκη», «Η Σχολή Γαλανοπούλου», «Το γράμμα της Άλκης», «Μπρος βαθύ και πίσω ρέμα» λέξεις και φράσεις που αναφέρονται στο πώς λειτουργούν τα δύο σχολεία και να τις καταγράψετε στον παρακάτω πίνακα.

Σχολή Θηλέων Ερασμίας Δελαπόρτα	Σχολή Γαλανοπούλου
➤	➤
.....
➤	➤
.....
➤	➤
.....
➤	➤
.....

β) να παρατηρήσετε στα ίδια κεφάλαια ποιοι μιλούν για τα δύο σχολεία κι αν είναι πρόσωπα που πιστεύετε ότι μπορούν να δώσουν την εικόνα των δύο σχολείων.

✓ Ποια είναι λοιπόν τα συμπεράσματά σας;

➤ Δύο μαθήτριες συνομιλούν, η μία από τη Σχολή Θηλέων και η άλλη από τη Σχολή Γαλανοπούλου, σχετικά με τη σχολική ζωή και τον τρόπο διδασκαλίας. Παρουσιάστε τη συνομιλία τους σε μορφή [κόμικ](#).

Πολύ βοηθητικό θα είναι να συμπληρώσετε πρώτα τον παρακάτω πίνακα.

	1 ^ο καρέ	2 ^ο καρέ	3 ^ο καρέ
Χώρος / Χρόνος			
Πρόσωπα			
Κατάσταση			
Διάλογοι			

	4 ^ο καρτέ	5 ^ο καρτέ	6 ^ο καρτέ
Χώρος / Χρόνος			
Πρόσωπα			
Κατάσταση			
Διάλογοι			

Καθώς μάλιστα η Σχολή Γαλανοπούλου ήταν ένα σχολείο που πραγματικά υπήρξε (ήταν η Σχολή Αηδοποπούλου που φοίτησε η Άλκη Ζέη) μπορείτε να πάρετε πληροφορίες και από αυτό το αφιέρωμα: <http://wwk.kathimerini.gr/kath/7days/2002/01/27012002.pdf> (σελ.17, 18).

➤ «Δύο διαφορετικές αντιλήψεις για το σχολείο / Διαφορετικοί τύποι δασκάλων / Διαφορετικοί μαθητές»:

Σίγουρα διαβάζοντας τα κείμενα του Νίκου Καζαντζάκη, της Κατίνας Παπά, του Γ. Ιωάννου, του Φ. Δρακονταειδή, της Ζωρζ Σαρή, του Φίλιπ Μπαρμπά γνωρίσατε δασκάλους που άλλοι είναι φιλικοί και συνεργάζονται με τους μαθητές τους σε δημιουργικό κι ευχάριστο κλίμα, ενώ άλλοι είναι αυταρχικοί και απόμακροι.

- ✓ Με ποιον από αυτούς τους δύο τύπους δασκάλων ταιριάζει κάθε ένας από τους δασκάλους που γνωρίσατε στα λογοτεχνικά σας κείμενα; Από ποια στοιχεία το συμπεραίνετε;
- ✓ Κι οι μαθητές; Πώς αντιμετωπίζουν το μάθημα ανάλογα με τον δάσκαλο; Πώς επηρεάζεται η σχολική τους ζωή και η σχέση τους με τη γνώση;

Δημοσιεύστε την απάντησή σας ως σχόλιο στο ιστολόγιο της σχολικής συμβούλου Μ. Χάλκου (http://chalkou.blogspot.gr/2009/06/blog-post_05.html), που ασχολείται με αυτό το θέμα.

😊 **Τώρα πια μπορείτε να προχωρήσετε σε ακόμα πιο δημιουργικές δραστηριότητες!**

➤ Δεν είναι μόνο τα κείμενα που διαβάσατε που δίνουν την εικόνα των δασκάλων και της σχέσης τους με τους μαθητές τους. Αν προσέξετε το εξώφυλλο στον *Τυφλοπόντικα*, θα δείτε ότι σίγουρα μας λέει πολλά για τον δάσκαλο και τους μαθητές του.

☞ Επιστρατεύστε τη φαντασία και το ταλέντο σας και δημιουργήστε κι εσείς από ένα εξώφυλλο, που να σχολιάζει τη σχέση των μαθητών με τους καθηγητές τους, για το μυθιστόρημα της Κατίνας Παπά, Σ' ένα γυμνάσιο θηλέων και το αφήγημα του Φ. Δρακονταειδή, «Ο κύριος Πανέτσος».

☞ Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε λόγο, εικόνες, φωτογραφίες, κόμικ, δικές σας ζωγραφίες.

☞ Τολμήστε και στείλτε τα εξώφυλλά σας στον εκδοτικό οίκο που εκδίδει κάθε βιβλίο!

Γράψτε τους όμως και αιτιολογήστε την επιλογή που κάνατε για κάθε εξώφυλλο, γιατί πού ξέρετε; Μπορεί και να τα χρησιμοποιήσουν στην επόμενη έκδοση των βιβλίων!

☞ Καλή επιτυχία!! 😊 😊

Φύλλο εργασίας Ομάδας Δ

- Διαβάζοντας τα πρώτα αποσπάσματα από το μυθιστόρημα της Β. Μάστορη *Στο γυμνάσιο* για τις πρώτες μέρες της Άννας στο γυμνάσιο κατά τη σχολική χρονιά 1957-1958, σίγουρα θα παρατηρήσατε ότι διαφέρει σε πολλά από ένα σύγχρονο σχολείο, όπως αυτό που πηγαίνουν ο Φρανκ και οι συμμαθητές του.
 - ✓ Μπορείτε να εντοπίσετε ορισμένες διαφορές σχετικά με την αμφίεση και γενικά την **εξωτερική εμφάνιση**, τη **συμπεριφορά των καθηγητών** προς τους μαθητές **μέσα αλλά κι έξω από το σχολείο** ανάμεσα στα δύο αυτά σχολεία των διαφορετικών εποχών;
 - ✓ Μιλήστε για τις διαφορές σε μία παρουσίαση που θα φτιάξετε με το λογισμικό παρουσιάσεων χρησιμοποιώντας όχι μόνο **λόγο**, αλλά και **φωτογραφίες** που θα σκανάρετε από το βιβλίο *Από το κοντύλι στον υπολογιστή*⁴ ή θα βρείτε στο www.google.gr με κατάλληλες λέξεις αναζήτησης (για το σχολείο στο παρελθόν και στο παρόν, για την αμφίεση των μαθητών στο παρελθόν).
- Παρακολουθήστε το βίντεο <http://www.youtube.com/watch?v=gJkRb0Pcud0&feature=relmfu>.
- ✓ Βρίσκετε ομοιότητες με τη ζωή των μαθητριών που παρουσιάζει η Έλλη Αλεξίου στο *Γ' Χριστιανικόν Παρθεναγωγείον*;
- ✓ Παρατηρήστε τους τρόπους με τους οποίους η συγγραφέας Έλλη Αλεξίου μας δίνει την εικόνα των μαθητριών της: χρησιμοποιεί **αφήγηση** των γεγονότων, **διάλογο** μεταξύ των προσώπων και τέλος παραθέτει τις σκέψεις της, δηλαδή της δασκάλας των κοριτσιών, ως **εσωτερικό μονόλογο**. Μπορείτε να βρείτε παραδείγματα αυτών των διαφορετικών τρόπων;

Αφήγηση	Διάλογος	Εσωτερικός μονόλογος

⁴ Α. Δημαράς & Β. Βασιλίου-Παπαγεωργίου. 2008. *Από το κοντύλι στον υπολογιστή. 1830-2000: Εκατόν εβδομήντα χρόνια ελληνική εκπαίδευση με λόγια και εικόνες*. Αθήνα: Μεταίχιμο.

- ✓ Με ποιον από αυτούς τους τρόπους σας φαίνεται ότι μας δίνεται πιο πειστικά η εικόνα των μαθητριών;
 - ✓ Μπορείτε να ανεβάσετε το κείμενό σας ως σχόλιο στην ανάρτηση του ιστολογίου http://travelling-through-books.blogspot.gr/2012/07/blog-post_14.html για το Γ' Χριστιανικών Παρθεναγωγείον.
- Ένα στοιχείο της σχολικής ζωής των μαθητριών που ζουν σε παλαιότερες εποχές από τη δική μας, όπως η Ζωρζ και η Άννα, είναι η σχολική ποδιά.
- ✓ Πώς θα φανταζόσασταν τη συζήτηση ανάμεσα στην Άννα και την Κλωντίν, τη φίλη του Φρανκ, σχετικά με τη σχολική ποδιά; Σκεφθείτε αρχικά τι θα έλεγαν και φτιάξτε ένα κόμικ με τα δυο κορίτσια να μιλούν.

Πολύ βοηθητικό θα είναι να συμπληρώσετε πρώτα τον παρακάτω πίνακα.

	1 ^ο καρέ	2 ^ο καρέ	3 ^ο καρέ
Χώρος / Χρόνος			
Πρόσωπα			
Κατάσταση			
Διάλογοι			

	4 ^ο καρτέ	5 ^ο καρτέ	6 ^ο καρτέ
Χώρος / Χρόνος			
Πρόσωπα			
Κατάσταση			
Διάλογοι			

- ✓ Μπορείτε να πάρετε κάποιες ιδέες κι από τις σελίδες:
 - <http://www.mixanitouxronou.gr/blog/2012/02/05/371-szolikes-podies>
 - <http://passionfruitwordpresscom.wordpress.com/tag/%CF%83%CF%87%CE%BF%CE%BB%CE%B9%CE%BA%CE%AD%CF%82-%CF%80%CE%BF%CE%B4%CE%B9%CE%AD%CF%82/>
 - <http://www.costumeandtime.gr/viewer.php?cat=14&id=4>
 - <http://assets.tovima.gr/files/1%2031-8-1980.pdf>

➤ Ένα χαρακτηριστικό της νεοελληνικής εκπαίδευσης μέχρι και το 1976 ήταν η χρήση της καθαρεύουσας ως γλώσσας στην οποία ήταν γραμμένα τα βιβλία και την οποία έπρεπε να χρησιμοποιούν οι μαθητές στον σχολικό τους λόγο. Ας δούμε από κοντά πώς το στοιχείο αυτό επηρέαζε τη ζωή των μαθητών και τον τρόπο που μάθαιναν στο σχολείο.

- ✓ Διαβάστε τα αποσπάσματα από το μυθιστόρημα *Σ' ένα γυμνάσιο θηλέων* και προσέξτε περισσότερο τα σημεία όπου οι καθηγητές αναφέρονται στα προβλήματα που δημιουργεί η χρήση της καθαρεύουσας στους μαθητές.
- ✓ Μπείτε στη θέση μιας μαθήτριας που ξεκινά με πολύ μεγάλη διάθεση την Α' Γυμνασίου, αλλά είναι αναγκασμένη να γράφει στην καθαρεύουσα τα

σχολικά της κείμενα. Γράψτε μια σελίδα από το ημερολόγιό της στο οποίο εκφράζει τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει.

😊 **Τώρα πια μπορείτε να προχωρήσετε σε ακόμα πιο δημιουργικές δραστηριότητες!**

Οι ενήλικες σας μιλούν για το σχολείο τους!

☞ Ποιοι θα σας μιλήσουν; Γονείς, συγγενείς, καθηγητές σας: πάρτε τους συνέντευξη για τα σχολικά τους χρόνια. Σίγουρα θα έχουν πολλά να σας πουν.

☞ Σκεφθείτε αρχικά για ποια θέματα θέλετε να τους ρωτήσετε και φτιάξτε ένα ερωτηματολόγιο. Τις συνεντεύξεις σας μπορείτε να τις βιντεοσκοπήσετε, ώστε να τις δούμε και να τις ακούσουμε όλοι.

☞ Κι αν έχουν μάλιστα να σας δείξουν φωτογραφίες ή οτιδήποτε άλλο σχετικό με το σχολείο τους (βιβλία, τετράδια, απολυτήρια...) ακόμη καλύτερα. Θα είναι οι συνεντεύξεις σας πιο παραστατικές με το οπτικό υλικό.

☞ Δημιουργήστε το δικό σας ηλεκτρονικό λεύκωμα με το υλικό που θα συγκεντρώσετε σχετικά με το σχολείο στο παρελθόν. Μπορείτε μάλιστα να το εκδώσετε και ηλεκτρονικά στο <http://issuu.com/home>.

☞ Και για το τέλος θα σας πρότεινα να κάνετε μία μικρή σύγκριση με το δικό σας σχολείο, με λόγο και εικόνες φυσικά, για να δείτε τι άλλαξε και τι όχι μέσα στον χρόνο. 😊😊

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Το σενάριο θα μπορούσε να αποτελέσει τη βάση για ένα πρόγραμμα σχετικά με την ιστορία του συγκεκριμένου σχολείου, στο πλαίσιο των πολιτιστικών προγραμμάτων που εκπονούνται κάθε χρόνο. Σε αυτό θα μπορούσαν να συμμετέχουν και οι γονείς-απόφοιτοι του σχολείου, για να γίνει μια προσπάθεια επαναπροσδιορισμού του ρόλου του σχολείου.

Πολλά από τα θέματα επίσης που θίγει το σενάριο μπορεί να αποτελέσουν θέματα συζήτησης και προβληματισμού στο μηνιαίο σχολικό συμβούλιο του τμήματος, που αποτελεί πολύ σημαντικό θεσμό για την ενεργοποίηση των μαθητών.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Αυτό που ίσως δημιουργήσει προβλήματα είναι ο αριθμός των κειμένων με τα οποία οι μαθητές θα πρέπει να ασχοληθούν ταυτόχρονα σε κάποιες ερωτήσεις. Χρειάζεται επίσης να έχουν καταλάβει πολύ καλά τι πρέπει να κάνουν και να δείχνουν συνέπεια ως προς την ανάγνωση στο σπίτι, ώστε να είναι προετοιμασμένοι και να μη χάνουν χρόνο στην εργασία τους στο σχολείο.

Επίσης ίσως τους δυσκολέψει η συμμετοχή στην ηλεκτρονική σελίδα, καθώς δεν έχουν όλα τα παιδιά εξοικείωση με υπολογιστές και πολύ περισσότερο με περιβάλλοντα εργασίας. Για αυτό θα πρέπει η επικοινωνία μας με τους μαθητές να είναι συνεχής κι όχι μόνο τις ημέρες του μαθήματος. Πρέπει να τους επισημαίνουμε συνεχώς ότι μπορούν να μας ρωτούν για όποιες δυσκολίες έχουν είτε με ηλεκτρονικό μήνυμα που θα μας στείλουν είτε με ερωτήσεις στο σχολείο.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ακριτίδου, Μ. & Σ. Νικολαΐδου. 2010. Οι ΤΠΕ στο μάθημα της Λογοτεχνίας. Επιμορφωτικό υλικό για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στα Κέντρα Στήριξης Επιμόρφωσης, 125-146. Πάτρα: ΕΑΙΤΥ.

Bernstein, B. [1989] 1991. *Παιδαγωγικοί κώδικες και κοινωνικός έλεγχος*. Μτφρ. Ι. Σολομών. Αθήνα: Αλεξάνδρεια.

Πασχαλίδης, Γρ. [2000] 2004. Γενικές αρχές του προγράμματος. Στο *Διαβάζοντας λογοτεχνία στο σχολείο Μια νέα πρόταση διδασκαλίας*, επιμ. Β. Αποστολίδου, Β. Καπλάνη & Ε. Χοντολίδου, 21-35. Αθήνα: Τυπωθήτω – Γιώργος Δαρδανός.